

Česká školní inspekce

Pražský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Mateřská škola, Praha 4, Na Příčné mezi 186

Na Příčné mezi 186, 149 00 Praha 4 - Šeberov

Identifikátor školy: 600 036 707

Termín konání inspekce: 25. a 26. března 2004

| | |
|-------------------|-----------------|
| Čj.: | 01 0291/04-1029 |
| Signatura: | oa4ax134 |

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek výchovně-vzdělávací práce vzhledem k realizovaným vzdělávacím programům
- ❖ materiálně-technických podmínek výchovně-vzdělávací práce vzhledem k realizovaným vzdělávacím programům
- ❖ průběhu výsledků výchovně-vzdělávací práce v mateřské škole

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Dvoutřídní mateřská škola má jednu třídu v Šeberově, Na Příčné mezi 186, druhou třídu na odloučeném pracovišti v Hrnčírích, U školky 655. Škola je druhým rokem právním subjektem, zřízeným Městskou částí Praha – Šeberov, K Hrnčírům 160. Kapacita mateřské školy v rozhodnutí o zařazení do sítě škol je 50 dětí, kapacita školní jídelny je 50 jídel. Výjimka z počtu dětí stanoveného vyhláškou o mateřské škole je dohodou se zřizovatelem určena na 50 dětí. Počet dětí, docházejících do mateřské školy, tuto výjimku nepřekračuje. Věkové složení tříd je smíšené.

V letošním školním roce mateřská škola pracuje podle vlastního vzdělávacího programu s názvem „My a svět kolem nás“.

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ PRÁCE VZHLEDEM K REALIZOVANÝM VZDĚLÁVACÍM PROGRAMŮM

Pedagogický proces zajišťují v mateřské škole čtyři učitelky včetně ředitelky školy. V současné době je vzhledem k dlouhodobé nepřítomnosti jedné z učitelek dočasně přijata na zkrácený úvazek důchodkyně. Všechny učitelky splňují podmínky odborné i pedagogické způsobilosti a mají dlouholetou zkušenost v práci s předškolními dětmi. Rozpis služeb učitelky v Hrnčírích, kde plní svůj úvazek přímé výchovné práce ředitelka školy s nižší mírou výchovné práce, neumožňuje souběžné pedagogické působení obou pedagogických pracovníků. Vyšší stavy dětí a heterogenní věkové složení třídy by však někdy tuto možnost požadovaly. Naopak v Šeberově, kde je tento překryv služeb možný, není vždy plně využitý.

Organizační struktura je dána zpracovanými řády školy, (školním a vnitřním pro rodiče), které stanoví pravidla, jejich práva a povinnosti. Zaměstnanci mají ve své pracovní náplni určeny úkoly a zodpovědnost. Ředitelka nestanovila žádnou z učitelek, která by jí v době její nepřítomnosti plně zastupovala, také v mateřské škole v Šeberově, kam ředitelka dochází 2-3x týdně, není určeno, kdo v nepřítomnosti ředitelky zodpovídá za chod školy. Přenos informací je v souladu s charakterem zařízení zajištěn především osobním kontaktem ředitelky se všemi zaměstnanci školy. Pedagogické a provozní rady jsou realizovány tři v roce, jejich náplň obsahuje problémy pedagogické i organizační. Zvolené formy zajišťují celkem funkční informační systém.

Při vedení zaměstnanců vychází ředitelka především ze stability pedagogického kolektivu a dlouhodobé znalosti většiny učitelek. Metodické vedení se v tomto roce převážně zaměřuje na seznamování s Rámcovým programem pro předškolní vzdělávání. Kontrolní činnost ředitelky školy není plánována, cíle hospitační činnosti nejsou stanoveny. Četnost hospitačních návštěv ředitelky školy je dostatečná, hospitační záznamy jsou svými pozitivními závěry sice stimulující, ale

nerespektují současné priority předškolního vzdělávání, většinou nevystihují nedostatky a neobsahují analýzu a následná opatření. Zobecnované závěry hospitační činnosti nejsou v pedagogických radách zaznamenány. Ředitelka školy svým přístupem k zaměstnancům podporuje příznivé kolegiální vztahy i pracovní atmosféru, jednotlivým učitelkám spíše ponechává prostor pro vlastní rozhodování a styl práce. Další vzdělávání pedagogických pracovníků se realizuje pouze formou samostudia. V posledních letech učitelky nenavštěvovaly žádné z akcí vzdělávacích center, důvodem byly především ztížené personální podmínky obou jednotřídek, kdy je zajišťování provozu náročnější. Plán dalšího vzdělávání není písemně zpracován.

Hodnocení učitelek se ředitelka školy věnuje na pedagogických radách. K sebehodnocení se pedagogický kolektiv teprve připravuje v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání.

Personální podmínky mateřské školy jsou dobré.

MATERIÁLNĚ-TECHNICKÉ PODMÍNKY VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ PRÁCE VZHLEDEM K REALIZOVANÝM VZDĚLÁVACÍM PROGRAMŮM

Mateřská škola je umístěna ve dvou předškolních zařízeních, vzdálených od sebe cca 4 km. Oba objekty jsou účelová zařízení, která slouží potřebám předškolních dětí v obcích Šeberov a Hrnčíře. MŠ v Hrnčířích byla postavena na podnět Baráčnické obce, svým vzhledem zapadá mezi okolní rodinné domky a je podstatně starší než MŠ v Šeberově, která vznikla v roce 1973. Rozdílné architektonické uspořádání i rozdíl ve stáří budov se v účelnosti i vybavení MŠ odráží. V Hrnčířích byla v posledním roce provedena rozsáhlá rekonstrukce školní kuchyně včetně přístavby a vyměněny podlahové krytiny. Další prostory, určené k pobytu dětí (jedna místnost pro veškeré denní činnosti a stabilní ložnice v podkroví) nevytvářejí pro současný stav zapsaných dětí potřebné podmínky ke hrám, cvičení a volnému pohybu. Nevýhodou ložnice je chybějící sociální vybavení (děti musí při odpočinku docházet na WC do přízemí). Nábytek byl částečně obnoven včetně stolků a židlí, učitelky se snaží zútulnit místnost vytvářením hracích koutků (což však ještě více omezuje prostor místnosti). Příznivější podmínky jsou pro stejný počet zapsaných dětí v Šeberově (dvě prostorné místnosti a stabilní ložnice). Zde je nábytek více obměněn, je modernější a účelnější (přiměřená velikost i výška skříněk, stolků, židlí). V obou budovách jsou kabiny na ukládání pomůcek, více úložných prostor má opět MŠ v Šeberově. Knihovny jsou součástí vybavení tříd, obsahují starší i nové knižní tituly. Metodickou literaturou je doplňována i knihovna pro dospělé. Pěkné prostředí pro pobyt venku mají obě zařízení (školní zahrady). Jejich vybavení je převážně staršího data (kovový program), ale svou funkci plní.

V obou předškolních zařízeních je potřebné vybavení hudebními nástroji (pianina, Orffovy nástroje) a novou audiovizuální technikou. Nabídka didaktických pomůcek sestává z centrálních dodávek bývalého Komenia, nové pomůcky zakoupeny nebyly. Finanční prostředky škola vynakládá spíše na doplňování a modernizaci hraček, kterých mají děti v obou zařízeních dostatečný výběr. Rovněž sportovní vybavení je postupně doplňováno.

Pedagogický kolektiv se snaží zlepšovat materiálně-technické podmínky vytvářením hracích koutků, organizací prostorového uspořádání pro různé činnosti (vytvoření stabilních ložnic, využití původní stabilní jídelny pro hry i výtvarnou či pracovní činnost apod.) Méně jsou využívány dětské výtvarné práce k výzdobě prostor.

Oblast materiálně-technického vybavení patří mezi prioritní cíle v plánování. Modernizace objektů probíhá postupně, některé práce jsou realizovány souběžně (výměny krytů na topení). Problémem je finanční náročnost plánovaných prací, a tím i pomalejší průběh proměn.

Materiálně-technické podmínky nemají v obou budovách stejnou úroveň, velmi dobré jsou v MŠ Šeberov, dobré v MŠ Hrnčíře.

PRŮBĚH A VÝSLEDKY VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ PRÁCE V MATEŘSKÉ ŠKOLE

Školní vzdělávací program vychází svou strukturou z Rámcového programu pro předškolní vzdělávání v oblasti výchovně-vzdělávací. Stanoví jednotné téma pro školní rok „My a svět kolem nás“, které je dále rozpracováno do podtémat na jednotlivé měsíce a týdny. Cíle jsou přizpůsobeny věkově různorodému složení dětských kolektivů, prioritou je rozvoj prosociálního chování a komunikativních dovedností dětí. Další cíle rovněž respektují podmínky předškolních zařízení (demografické i sociální) a zaměřují se na vytváření vztahu k místu a prostředí, které děti obklopuje. Plánování, potřebné pro systematický chod předškolního zařízení (plán kontrolní a hospitační činnosti, dalšího vzdělávání, spolupráce s partnery) není písemně realizováno.

Vzdělávací program je realizován v souladu s obecnými cíli předškolní pedagogiky.

Povinná dokumentace je vedena systematicky, v náležitém rozsahu a na předepsaných formulářích. Zápisy v přehledech výchovné práce mají tradiční charakter, věková diferenciací nároků není patrná. Záznamy o dětech nejsou vedeny.

Vedení povinné dokumentace průkazně zachycuje průběh vzdělávání a výchovy.

Naplňování cílů školního vzdělávacího programu je obsahem jednání pedagogických porad. Diskuze se zabývá hodnocením způsobu a forem práce dle vytvořeného programu, společným hledáním nových cest a postupů.

Zatím není vytvořen evaluační systém, který by vedl pedagogické pracovníce k odborné analýze vlastní práce. Nedostatkem je i absence dalšího vzdělávání u většiny učitelek, což má za následek používání tradičních a ne vždy efektivních forem a metod v pedagogickém procesu.

Systém kontroly plnění vzdělávacího programu je méně účinný.

Organizace výchovně-vzdělávací práce umožňuje naplňovat potřeby dětí předškolního věku, spontánní a řízené činnosti jsou v denním režimu převážně vyvážené. Odpolední spánek dětí je orientován do stálých ložnic, které byly zařízeny na obou pracovištích, takže odpoledne už nejsou omezovány možnosti pohybových aktivit dětí. Alternativní program v době odpočinku není z organizačních důvodů možno realizovat. Pitný režim je zaveden, ale není dostatečně podněcován a nabízen.

Rodiče jsou o výchovně-vzdělávací práci mateřské školy informováni vývěskami pouze v šatně školní budovy v Šeberově, výsledky dětských výtvarných prací jsou vystaveny v obou budovách. Učitelky využívají denně osobního kontaktu s rodiči k potřebným sdělením o dětech, informace rodiče získávají na třídních schůzkách a ukázkách výchovně-vzdělávací práce.

Organizace výchovně-vzdělávací práce odpovídá specifickým cílům předškolního vzdělávání.

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávací práce

Inspekce sledovala výchovně-vzdělávací práci v obou pracovištích mateřské školy. Všechny učitelky jsou odborně i pedagogicky způsobilé.

Spontánní činnosti

Sledované spontánní činnosti v mateřské škole v **Šeberově** poskytovaly dětem dostatečný časový prostor i volbu hraček, vhodně dostupně umístěných. Hrové činnosti nejsou plánovány ani je učitelky v rámci týdenních námětů nenavozují. Učitelka motivovala děti nabídkou hraček, většinou však ponechávala rozhodnutí na nich. Děti při hře využívaly celého prostoru třídy, volily hry konstruktivní i námětové, některé děti kreslily a modelovaly u stolků. Při hrách se rozvíjely příznivé sociální vztahy, děti dokázaly velmi dobře spolupracovat a vzájemně komunikovat. Také komunikace s dospělými byla bezproblémová. Učitelka přistupovala k dětem partnersky, se zájmem a snahou pomoci, záměrně však hru nenavozovala ani nerozvíjela. Měla o všech dětech dobrý přehled a s každým dítětem se snažila individuálně pohovořit, zpřesňovat a obohacovat jeho poznatky. Organizace spontánních činností měla klasický charakter, také metody byly spíše tradiční. Učitelka podporovala sociální rozvoj dětí a vycházela z jejich zkušeností. Hodnocení dětí bylo průběžné, motivující, avšak k adresnému oceňování dětí a k sebehodnocení dosud nedocházelo.

Hry v mateřské škole v **Hrnčířích** probíhaly v průběhu scházení dětí, časový prostor pro hru byl dostatečně široký (děti se zde scházejí poměrně brzy). Motivujícím činitelem byly převážně již rozehrané hry, částečně i nabídka didaktických pomůcek na stolicích. Charakter her byl různý, od konstruktivních, společenských až po námětové. Učitelka sledovala rozvoj her a slovně jej usměrňovala, do her se však osobně nezapojovala. Přes omezený prostor, který herna poskytuje, dokážou děti vytvářet skupiny a vzájemně si nepřekážet, což je důsledkem systematického vedení k ohleduplnosti a toleranci. Negativním důsledkem omezeného prostoru je nutnost úklidu všech staveb a dalšího hrového materiálu, takže po skončení řízených činností musí děti opět hry rozvíjet od počátku.

Úroveň spontánních činností je velmi dobrá.

Řízené činnosti

Řízené činnosti v mateřské škole **Šeberov** byly organizovány pouze frontálně, převažovala tendence pracovat se všemi dětmi najednou bez ohledu na potřebu diferenciaci a individualizace pedagogického procesu. Pohybové dovednosti dětí prokazovaly systematickou péči, učitelka kladla důraz na zdravotní cvičení, která děti cvičily správně a ochotně. I když při cvičení nebyla uplatněna možnost maximálního uvolnění a spontaneity dětí, byla patrná radost dětí a uspokojení z pohybu. Při další řízené činnosti se učitelka zaměřovala převážně na klasické poznávací metody a prostředky, celková práce tak byla více zaměřena na výkon dětí v souvislosti s přípravou na školu, než na vnitřní motivaci vycházející z jejich zájmu a vnitřních potřeb. Přistupovala k dětem laskavě, snažila se však plnit především kognitivní cíle a převaha jejího verbálního projevu tlumila aktivitu dětí. Pozitivem byla možnost pohybového ztvárnění nabízených námětů, propojená s písněmi a říkadly, kterých děti znají značné množství. Také znalosti dětí v oblasti poznání, týkající se především znaků ročního období, byly velmi dobré. Starší děti zadané úkoly plnily, chybělo však jejich vnitřní zaujetí, pro mladší děti byla užitá motivace málo účinná a navíc celková doba trvání činnosti příliš dlouhá. Kladně byly inspekcí hodnoceny příznivé bezkonfliktní vztahy mezi dětmi a ochota si vzájemně pomáhat.

V oblasti sebeobsluhy nemají děti dostatečnou příležitost podílet se při přípravě stolování a jídla, většinu prací vykonávají dospělí.

V mateřské škole **Hrnčířích** byly také do cvičení zapojeny všechny děti včetně nejmladších. Těm byl určen počátek cvičebního bloku, ve kterém převládala rušná část s motivací přirozených cviků. Děti se však zapojily i v další části, s převahou zdravotních cviků a při pohybové hře, jejíž pravidla zcela nepochopily, ale která je přesto svou dynamikou uspokojovala. V tomto ohledu cvičení splnilo svůj účel pro všechny přítomné děti. Jako zbytečné a zároveň brzdicí jinak plynulý průběh cvičení se jevílo opravování dětí, a to především těch nejmladších.

Další řízená činnost byla učitelkou dětem pouze nabídnuta, s možností nezúčastnit se, což však žádné z dětí neučinilo. Frontální organizace a námět činnosti sice částečně respektovaly věkové i vývojové zvláštnosti a možnosti dětí, ale vzhledem k počtu přítomných (21) nebyly funkční. Děti se aktivně zapojily do úvodu, kdy jim učitelka umožnila projevit své znalosti i zkušenosti (i těm mladším). Další část již byla zaměřena více na výsledek než na samotný průběh, děti neměly možnost uplatnit vlastní představy. Pro nejstarší děti byl námět činnosti málo náročný. Naopak pro mladší děti již byla závěrečná hudebně-pohybová hra časově neúměrná. Kladem byl laskavý přístup učitelky, její schopnost děti motivovat a individuálně povzbudit.

Řízené činnosti jsou hodnoceny jako dobré.

Průběhové výsledky výchovně-vzdělávací činnosti

Děti v obou předškolních zařízeních mají dostatek poznatků vztahujících se k životnímu prostředí a přírodě. Jsou komunikativní, schopné přijímat různé sociální role a schopné spolupracovat. Pohybový rozvoj je zohledňován každodenním zařazováním cvičení a především při pobytu venku. Výrazně kvalitní jsou prosociální postoje dětí a vzájemné vztahy ve věkově různorodých skupinách. Dětské výtvarné práce jsou více orientovány na konečný výsledek, méně je podporována dětská fantazie (vystavené práce se v provedení téměř neliší).

Úroveň kulturně-hygienických a společenských návyků je přiměřená věku dětí.

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávací práce jsou velmi dobré.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Údaje uvedené v rozhodnutí o zařazení do sítě škol jsou v souladu s údaji ve zřizovací listině.

Mateřská škola v rámci zájmových aktivit nabízí dětem na obou pracovištích výuku angličtiny, flétny a keramický kroužek, v Šeberově je možnost účasti v tanečním kroužku a v Hrnčířích ve výtvarném. Všechny kroužky jsou zajišťovány lektory za finanční úhradu, kromě výtvarného, který vede bezplatně lektorka z řad rodičů.

Mateřská škola také funkčně spolupracuje s Městskou částí Praha - Šeberov

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj SKU8604/2002 vydané MHMP dne 22. listopadu 2002
2. Zřizovací listina, vydaná Městskou částí Praha – Šeberov, na základě usnesení Zastupitelstva Městské části Praha – Šeberov ze dne 7. října 2002
3. Dokumentace k evidenci dětí pro školní rok 2003/2004: evidenční listy dětí, přehledy docházky

4. Přehledy výchovné práce ve školním roce 2003/2004
5. Personální dokumentace současných pedagogických pracovníků
6. Školní vzdělávací program a třídní programy
7. Vnitřní řád školy, Školní řád
8. Hospitační záznamy
9. Zápisy z pedagogických a provozních rad
10. Výkaz o mateřské škole MŠMT V1-01 k 30. září 2003
11. Dohoda se zřizovatelem o stanovení počtu tříd a počtu dětí, uzavřená pro školní rok 2003/2004

ZÁVĚR

Odborná a pedagogická způsobilost i zkušenosti učitelek vytvářejí vhodné předpoklady pro personální podmínky výchovně-vzdělávací práce. Rezervy v pedagogickém procesu jsou způsobeny menší příležitostí učitelek jednotřídních škol účastnit se vzdělávacích akcí, což ovlivňuje i žádoucí profesní růst pedagogického sboru. Pedagogické vedení zaměstnanců podporuje dobré pracovní vztahy, nedostatky se projevují v nižší efektivitě kontrolní činnosti.

V materiálně-technických podmínkách je od minulé inspekce patrný kvalitativní posun, přesto však nejsou obě pracoviště srovnatelná z hlediska podnětnosti a vybavení. Tomuto účelu věnuje v současné době ředitelka školy prioritní pozornost a usiluje podle finančních možností o potřebné inovace.

Ve výchovně-vzdělávací práci dosahují učitelky dobré výsledky v oblasti komunikativních dovedností dětí a prosociálního chování, které je přirozeně podporováno smíšenými věkovými skupinami dětí. V menší míře jsou uplatňovány progresivní metody a formy práce, více zohledňující specifické a vývojové potřeby předškolních dětí.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

| Složení týmu | Titul, jméno a příjmení | Podpis |
|---------------------|--------------------------------|-------------------|
| Vedoucí týmu | Jindřiška Černá | J. Černá v. r. |
| Členové týmu | Mgr. Stanislava Vandová | St. Vandová v. r. |

V Praze dne 2. dubna 2004

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 5. 4. 2004

Razítko

Ředitelka školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Zuzana Zdeňková

.Zdeňková v. r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. ČŠI, Arabská 683, Praha 6, 160 66. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

| |
|---------------|
| Stupeň |
| Vynikající |
| Velmi dobrý |
| Dobrý |
| Vyhovující |
| Nevyhovující |

Další adresáti inspekční zprávy

| Adresát | Datum předání/odeslání inspekční zprávy | Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI |
|---|---|--|
| Prísušný orgán státní správy krajský úřad – odbor školství MHMP | 2004-04-20 | 01 0291/04-1029 |
| Zřizovatel M.Č. Pha - Šeberov | 2004-04-20 | 01 0291/04-1029 |

Připomínky ředitele(ky) školy

| Datum | Čj. jednacího protokolu ČŠI | Text |
|-------|-----------------------------|---------------------------|
| -- | -- | Připomínky nebyly podány. |